

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ПРОВІДНИЙ ПРИНЦИП НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тишковиць Марія,
мол. наук. співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

Концептуальні засади реформування середньої освіти визначають педагогіку партнерства як один із восьми компонентів формули нової української школи. Місія нової школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками. Діалог і багатостороння комунікація між учнями, вчителями та батьками змінять односторонню авторитарну комунікацію вчитель – учень [3].

Проте виявлено, що *педагогіка партнерства* як педагогічний термін не має усталеного визначення й трактування. Більш усталеним в педагогічній науці є термін *педагогіка співробітництва*, що оформився наприкінці 80-х років ХХ ст. Під *педагогікою співробітництва* розуміють систему методів і прийомів виховання і навчання, яка ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Педагогіка співробітництва виявляється в спільній діяльності учителя та учнів, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень, метою якої є особистісний розвиток школярів [1].

Співробітництво – спільна з кимсь діяльність, спільна праця для досягнення мети. Термін *партнерство* переважно застосовують у підприємницькій діяльності, де він визначає таку її форму організації, за якої двоє чи більше осіб (партнерів) об'єднують своє майно, стають співвласниками створеного підприємства, спільно керують виробництвом і власністю, розподіляють прибуток і несуть відповідальність за свої зобов'язання. Перенесення цього терміну у площину педагогіки дає змогу сформулювати визначення *педагогіки партнерства* як форми організації освітнього процесу, в основі якої – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками.

Педагогіка співробітництва передбачає взаємодію двох учасників освітнього процесу – вчитель й учень, педагогіка партнерства – трьох: учитель – учень – батьки. Педагогіка співробітництва більше стосується безпосередньо процесу навчання, педагогіка партнерства передбачає й зовнішню комунікацію. Тому можна вважати, що педагогіка партнерства є ширшим поняттям і включає педагогіку співробітництва.

У англійських джерелах співзвучним із поняттям педагогіка партнерства є поняття Family-School Partnership – партнерство школи і родини [4]. Для багатьох країн світу тема педагогіки партнерства є частиною державної політики, що оформлена у відповідних документах. В Україні також здійснено спробу оформити взаємодію сім'ї і школи у вигляді Меморандуму [2]. Ним визначено, що учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими односторонніми, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

Незважаючи на очевидність позитивності й прогресивності запровадження педагогіки партнерства, цей підхід неоднозначно сприймається кожною із трьох сторін учасників освітнього процесу – учнями, вчителями й батьками. Наші дослідження виявили, що педагогіка партнерства сприймається дещо буквально. Як вчителі, так і батьки вважають, що молодші школярі не можуть бути партнерами дорослим батькам і вчителям. Залишки батьківського авторитаризму й традиційних поглядів на навчання не дають змоги усвідомити й сприйняти дитину як рівноправного учасника освітнього процесу. «Чути дитину», «розуміти потреби дитини», «дитиноцентризм» проголошуються як світоглядні й прогресивні погляди, проте вони ще не мають практичної реалізації. Щоб педагогіка партнерства стала дієвою, слід зрозуміти її сутність, яка полягає у повазі до особистості; доброзичливості й позитивному ставленні; довірі у відносинах; розподіленому лідерстві; проактивності; праві вибору; добровільності в розподілі зобов'язань; обов'язковості виконання домовленостей.

Певною ознакою педагогіки партнерства можна вважати запровадження свідчення досягнень учнів у початковій школі, можливості побудови індивідуальної

освітньої траєкторії навчання, публічності й відкритості в організації освітнього процесу закладу освіти, громадсько-державному управлінні.

Таким чином, педагогіка партнерства є інноваційним педагогічним методом, покликаним формувати здатність людей брати участь у діалозі, взаємодіяти, підтримувати цілісність.

Ключові слова: педагогіка партнерства, педагогіка співробітництва

Список використаних джерел

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками. URL : <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/na-say-t-novyuy-logotyp.pdf> (дата звернення: 05.02.2020).
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 05.02.2020).
4. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL : <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-cho-vona-ye-u-shkoli/> (дата звернення: 05.02.2020).

КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В ЕПОХУ ЧЕТВЕРТОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

*Туташинський Василь,
канд. пед. наук, ст. наук. співробітник,
Інституту педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Технології пронизують усі сфери життєдіяльності сучасної людини і змінюють світ. Ці зміни впливають на якість життя людини та породжують нові виклики (гуманітарні, екологічні, безпекові тощо).